

Verokiilan kutistaminen

Verokiilan kutistamisen autuus on siinä että potentiaalisistakin työnantajista tulee todellisia työnantajia, ja työttömyyden väheneminen seuraa tästä. Ainakin vientiteollisuuden aloilla tämä logiikka pätee. Kotimaan palvelusektorilla ei välttämättä niinkään.

Vientiteollisuus hyötyy suorimmin. Kansainvälisillä markkinoilla kilpaillaan kustannustehokkuudella ja tuottavuudella, eikä kotimainen hinnoittelu suojaa vientiteollisuutta. Verokiilan kaventuessa työnantajan kokonaiskustannus laskee, työntekijän nettopalkkakin voi kasvaa samalla bruttopalkalla, ja palkkaamisen marginaalikustannus pienenee. Yritykset reagoivat näihin muutoksiin rekrytoimalla työvoimaa, koska työllistäminen muuttuu kannattavammaksi.

Kotimaisella palvelusektorilla logiikka on heikompi ja epäsuora. Kysyntä on pääosin kotimaista, hintajousto usein pieni, ja palkkataso määräytyy enemmän työmarkkinarakenteista kuin tuottavuudesta. Kustannuslaskun hyödyt realisoituvat hitaammin – lähinnä kuluttajien kasvaneen ostovoiman kautta – ja ovat suhdanneherkempiä sekä paikallisesta kilpailusta riippuvia.

Työllisyysvaikutus syntyy nimenomaan marginaalissa: Työnantaja palkkaa vain silloin kun marginaalinen hyöty ylittää marginaalisen kustannuksen. Verokiilan pienentäminen laskee työvoimakustannuksia, jolloin tasapainon tuottava työmäärä kasvaa, ja työttömyys vähenee.

Taloustieteellisesti vaikutus on voimakkain aloilla, joissa kilpailu on kansainvälistä, hinnat määräytyvät maailmanmarkkinoilla eikä kustannuksia voi siirtää hintoihin. Juuri näin on vientiteollisuudessa.

Suomi on pieni avoin talous, jonka kotimarkkinat ovat rajalliset. Kasvu ja vaurastuminen edellyttävät vientiä: Myymme ulos sitä, mitä maailma haluaa, ja ostamme muilta mitä tarvitsemme. Vientiteollisuus rahoittaa koko taloutta luomalla kilpailukykyä, työpaikkoja myös palvelualoille, verotuloja ja ankkuroimalla palkkakehitystä omaan tuottavuuteensa.

Kaikesta edellisestä johtuen: Jos vienti vahvistuu, koko maa vahvistuu. Jos vienti yskii, koko talous yskii.

Näin ollen verokiilan kaventaminen rakenteellisena uudistuksena toimii parhaiten nimenomaan vientivetoisessa kansantaloudessa.